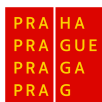

Příběh kapek

metodická podpora k environmentálním programům
H2Ospodař pro děti mateřských škol

ÚVOD DO METODIKY

PRAŽSKÁ
VODOHOSPODÁŘSKÁ
SPOLEČNOST a.s.

Pražské vodovody
a kanalizace

Úvod do metodiky

Slovo úvodem

Tento text vznikl jako pomůcka pro pedagogy a klade si za cíl rozvinout u dětí senzitivitu vůči vodě. Smyslem textu je nabídnout ukázky konkrétních postupů a činností, ze kterých si učitelé mohou vytvořit vlastní tematický celek, resp. integrovaný blok. Tento metodický materiál s názvem Příběh kapek přímo navazuje na workshopy pro mateřské školy projektu H2Ospodař - **Příběh kapky Jarmily** a **Detektivní pátrání kapky Jarmily**, dostupné zde: <https://h2ospodar.cz/category/materske-skoly/>.

Tento průvodní text obsahuje bližší informace k metodickému materiálu. Odkazuje na základní dokumenty, ze kterých vychází. Uvádí klíčové kompetence a vzdělávací oblasti, které rozvíjí a ve kterých se pohybuje. Představuje strukturu metodického materiálu a také jeho cíle. Nedílnou součástí je i seznam literatury a internetových zdrojů, kterými jsme se při tvorbě Příběhu kapek nechali inspirovat.

Klíčové dokumenty

Při tvorbě metodického materiálu jsme vycházeli ze dvou zásadních dokumentů – ze Strategie vzdělávací politiky do roku ČR 2030+ a z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, který byl aktualizován v roce 2025.

Kompetence a gramotnosti

V metodickém materiálu jsme se zaměřili na rozvoj klíčových kompetencí:

- k učení
- komunikační
- osobnostní a sociální
- k občanství a udržitelnosti
- k podnikavosti a pracovní
- k řešení problémů

Úvod do metodiky

Důležitou roli hrají také základní gramotnosti – čtenářská a matematická. Zejména čtenářská gramotnost představuje ústřední linku celého integrovaného bloku a objevuje se ve všech jeho kapitolách.

Matematická gramotnost, tedy schopnost využít osvojené vědomosti, dovednosti, návyky, postoje a hodnoty při řešení nejrůznějších úkolů, se prolíná v různé míře větší částí kapitol.

Vzdělávací strategie

V rámci integrovaného bloku uplatňujeme strategii prožitkového učení a v mnoha oblastech podporujeme učení kooperativní.

Vzdělávací oblasti

Metodický materiál pracuje se všemi vzdělávacími oblastmi, které uvádí Rámcový vzdělávací program předškolního vzdělávání. Podrobněji viz jednotlivé kapitoly.

Struktura metodického materiálu

Zásadní roli v metodickém materiálu hraje úvodní **Příběh Jarmilky a Drahomíra**. Na tento text navazují všechny aktivity a činnosti, které jsou rozděleny do těchto devíti kapitol a podkapitol následovně:

- **Časová orientace**

- 01 Kdy používám vodu?

- 02 Koloběh vody

- 03 Dramatizace koloběhu vody

- **Motorika**

- o Hrubá motorika

- nelokomoce 01 Polohy těla

- 02 Jak roste tráva?

- lokomoce 01 Chůze po různém povrchu

- 02 Chůze po švihadle

- 03 Hra na vypařování

- manipulace 01 Mrak a sluníčko se honí po obloze

- ostatní 01 Imaginace

- 02 Pohybové básničky - viz sluchové vnímání

- o Jemná motorika
 - 01 Koulovačka v každé roční době
 - 02 Přelévám, přemísťuji, lovím, odměřuji
 - 03 Věšíme prádlo
- o Grafomotorika
 - 01 Co k nám voda nese?
- o Oromotorika
 - 01 Dál, dál tou vodou
- **Pokusy**
 - 01 Co potřebují rostliny k životu?
 - 02 Jak to žije v půdě?
 - 03 Co se děje s louží?
 - 04 Filtrujeme vodu
- **Prostorová představivost**
 - 01 Kapka Jarmilka řekla...
 - 02 Kde je kapka Jarmilka?
 - 03 Pohyb dle předlohy
- **Předmatické dovednosti**
 - 01 Třídíme
 - 02 Porovnáváme
 - 03 Řadíme
 - 04 Počítáme
 - 05 Skládání obrázků
- **Rukodělné práce**
 - 01 Dešťová hůl
 - 02 Klíčíme semínka
- **Sluchové vnímání**
 - 01 Kde všude je voda?
 - 02 Dešťové kapičky dostaly nožičky...
 - 03 Pohybové básničky z programu Příběh kapky Jarmilky
 - 04 Pohybové básničky z programu Detektivní pátrání kapky Jarmilky
- **Smyslové vnímání**
 - 01 Hmat
 - 02 Chuť
- **Zrakové vnímání**
 - 01 Labyrinty
 - 02 Najdi na obrázku 5/10 rozdílů

Úvod do metodiky

Každý celek má v úvodu specifikováno, v jakých vzdělávacích oblastech se s aktivitami pohybujeme a jaké z nich plynou konkrétní očekávané výsledky učení.

Úvodní **Příběh Jarmilky a Drahomíra** se prolíná všemi oblastmi a metodika dává možnost s ním dále pracovat v míře, kterou si pedagog sám zvolí. V každé kapitole najdete oddíl „práce s příběhem“, kde si klademe otázky, které propojují činnosti s příběhem nebo otázky dále rozvíjí téma vody. Vyzýváme tak k zamyšlení, hledání odpovědí, komunikaci a aktivní práci s textem. Využitím příběhu se snažíme podpořit pozitivní vztah dětí ke čtení a chceme rozvíjet jejich fantazii. Zároveň ale cílíme na schopnost dětí porozumět textu a efektivně zpracovat informace, které příběh obsahuje.

Cíle

Jak jsme zmínili v úvodu, hlavním cílem integrovaného bloku je rozvinout u dětí vnímavost k vodě coby základnímu elementu bytí a podpořit zájem o její poznávání v okolním prostředí. Voda je neoddělitelnou součástí života každého z nás. Její každodennost může být nevýhodou, protože začneme vodu velmi brzy vnímat jako samozřejmost. Na druhou stranu pro nás může být výhoda, že s vodou každý z nás přišel do styku a máme s ní tedy každý osobní zkušenost. Využijme tedy této přednosti vody a pojďme s její pomocí všestranně rozvíjet osobnost dětí.

Seznam literatury a internetových zdrojů

FICOVÁ, Lenka Theodora. Hry na rozvoj dílčích funkcí u dětí: optické a akustické vnímání, jemná motorika a prostorová orientace. Pedagogika. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1045-2.

GALEWSKA-KUSTRA, Marta. Péča na vesnici: aktivity na rozvoj řeči a porozumění. 2025.

JANČAŘÍKOVÁ, Kateřina a KAPUCIÁNOVÁ, Magdaléna. Činnosti venku a v přírodě v předškolním vzdělávání. 2013.

JANČAŘÍKOVÁ, Kateřina. Didaktické přístupy k přírodovědnému vzdělávání předškolních dětí a mladších žáků. Vydavatelství PedF UK, 2019.

JANČAŘÍKOVÁ, Kateřina. Environmentální činnosti v předškolním vzdělávání. 2022.

PEKÁRKOVÁ, Simona. Grafomotorické dovednosti. Ilustroval Jana BABOROVÁ. Rozvoj dítěte. [Kladno]: Pedagogicko-psychologická poradna STEP, 2018. ISBN 978-80-907072-1-4.

PEKÁRKOVÁ, Simona a ŠVANDOVÁ, Martina. S předškolákem doma: ucelený rozvojový program pro školní připravenost. Předmatické dovednosti, prostorová představivost, časová orientace. Sešit I. 2022.

PEKÁRKOVÁ, Simona a ŠVANDOVÁ, Martina. S předškolákem doma: ucelený rozvojový program pro školní připravenost. Sluchové vnímání, zrakové vnímání. Sešit III. 2022.

<https://decko.ceskatelevize.cz/navody/destova-hul>